



ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása

Ügyintéző:

Telefon:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a **Panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – az előállítás időtartamának aránytalan volta, valamint meghosszabbításának módja tekintetében a rendőri intézkedés elleni panasznak

h e l y t a d o k,

minden egyéb vonatkozásban a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára és (2) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól. A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény – a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos beadványt terjesztett elő a Panasztestülethez, amelyben a Panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedést sérelmezte. Az előadott panasz az alábbiakban foglalható össze.

A Panaszos *-n, * óra közötti időpontban tettelegességgig fajuló szóváltásba keveredett az egyik szomszédjával. Az atrocitást követően, körülbelül este * óra tájban rendőrök jelentek meg, akik előállították a Panaszost a Rendőrkapitányság épületébe. A másolatban mellékelt igazolás szerint – amelyen többek között helytelenül szerepel az előállítás kezdőnapja, de logikusan kikövetkeztethető a helyes kezdőnap – *-n * órától *-n * óráig tartott az előállítás.

A Panaszost a rendőrségi előállítóban másnap reggel * és * óra közötti időpontig várakoztatták, az ügyével ez idő alatt érdemben nem foglalkoztak. Előállítása az Rtv. 33. § (3) bekezdésére figyelemmel szükségtelenül elhúzódott, ezáltal – a jogi képviselő álláspontja szerint – sérült a Panaszos személyi szabadsága. Az Rtv. hivatkozott rendelkezése értelmében az előállítás időtartama főszabály szerint 8 órán át tarthat. A Panaszos esetében ez az időtartam hosszabb volt, 10 óra. A jogi képviselőnek nincs tudomása arról, hogy a rendőri szerv vezetője meghosszabbította volna az előállítást, és ha igen, milyen indokkal tette.

A jogi képviselő véleménye szerint az eljáró rendőrkapitányság továbbá a Panaszos tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz való jogát is súlyosan megsértette azzal, hogy az igazoláson, amelyet a Panaszos részére átadtak, még mindig a Panasztestülethez való fordulás korábbi, 8 napos határideje van feltüntetve az új, 20 napos határidő helyett.

A jogi képviselő kérte az igazolásokon szereplő határidő kijavítását az érintett rendőrkapitányság részéről, valamint a Panaszos alapvető jogai súlyos sérelmének megállapítását a Panasztestülettől.

A beadványban foglaltak szerint a Panaszos jogi képviselője a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

- 1.) a Panaszos előállításának időtartamát,
- 2.) az előállítás időtartama meghosszabbításának módját;
- 3.) az előállítás időtartamáról kiállított igazolás tartalmát.

II.

A Panasztestület a sérelmezett rendőri intézkedésekkel kapcsolatban kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a Panaszos Magyarország Alaptörvénye IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület megítélése szerint az előállítás időtartama, az előállítás meghosszabbításával kapcsolatos dokumentálási mulasztás, továbbá az igazolás helytelen tartalma miatt megvalósult jogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Panasztestület megküldött állásfoglalására figyelemmel a hatáskör és az illetékesség az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- a panaszbeadvány, valamint nyilatkozat;
- az Alosztály jelentése elfogás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról, parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- a Rendőrkapitányságon kiállított Igazolás a Panaszos előállításával kapcsolatban;
- az Alosztály munkatársának jelentése;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele;
- az Osztály vezetője által készített parancsnoki kivizsgálás;
- az Alosztály I. szolgálatirányító parancsnoka által az ügyben készített elsődleges parancsnoki kivizsgálás.

IV.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a Panaszos az általa előterjesztett beadványban megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, nyilatkozatot, illetőleg egyéb bizonyítékot nem szolgáltatott, panaszát kiegészítő nyilatkozatot nem terjesztett elő. Az eljárás során a felsoroltakon kívül egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésében előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Az eljárás során a hatóság végzésben hiánypótlásra hívta fel a képviselőként eljárni kívánó felet annak érdekében, hogy a Panasztestületnél előterjesztett panaszhoz csatolt meghatalmazás módosítása megtörténjen, mivel a meghatalmazás a Panasztestület előtti eljárásra terjedt ki és nem volt közokiratba, vagy teljes bizonyítóerejű magánokiratba foglalva. A hiánypótlási felhívásra a megadott határidőn belül nem érkezett válasz, ezért a rendőrség által folytatott közigazgatási hatósági eljárásban a Panaszos képviselet nélkül jár el.

A rendőri intézkedés ellen a Panaszos által megfogalmazott kifogások kapcsán álláspontom a következő:

1.) Az előállítás időtartama

Az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket az Rtv. 33. § (3) bekezdése tartalmazza, amely szerint *„A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”*

A rendelkezésre álló rendőrségi dokumentumok alapján a Panaszos előállítására az alábbi tényállás alapján került sor.

A Panaszos *-n * körüli időben a lakásában zenét hallgatott. A lakóközösség tagjai több alkalommal megkérték, hogy ne zavarja a pihenésüket és halkítsa le a zenét, a Panaszos azonban ennek nem tett eleget, és arrogáns módon válaszolt. A történetek okán X.Y – aki a szomszéd lakásban tartózkodott a barátnőjénél –, ismételt megkérte a Panaszost, hogy halkítsa le a zenét, aki erre agresszív módon reagált. Felsietett a lépcsőn a lakás elé azt ordítva, hogy úgy hallgatja a zenét, ahogy akarja, majd X.Y-t leköpte és ököllel háromszor arcon ütötte. X.Y az ütések következtében a földre esett, ahol a Panaszos a nyakát és a fejét is több alkalommal megrúgta. A bántalmazást a Panaszos csak akkor hagyta abba, amikor X.Y-nak barátnője a segítségére sietett, majd ezt követően távozott az épületből.

A Rendőrkapitányság beosztottai * órákor jelentek meg a helyszínen, mivel onnan telefonon keresztül bejelentés érkezett arról, hogy egy roma férfi bántalmazott egy nőt. A kikerülő rendőrök meghallgatták X.Y-t és barátnőjét, majd mentőt hívtak X.Y-hoz, aki – mint azt a vizsgálat megállapította – nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

Ezt követően a rendőrök a Panaszos felkutatása érdekében ellenőrizték a környéket, amelynek során * órákor intézkedés alá vontak egy férfit, aki az utcán hangoskodott, és személyleírása megegyezett a bejelentő által leírtakkal. Az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján végzett igazoltatás során kiderült, hogy a férfi személyazonosságát igazoló okmánnal nem rendelkezik, az adatait pedig csak részben tudta megmondani, azonban az általa közölt név és lakcím, továbbá az a körülmény, hogy elmondása szerint aznap vitatkozott a szomszédaival arra utaltak, hogy a bejelentő által megnevezett személyről – azaz a Panaszosról – van szó.

A rendőrök ezt követően a Panaszost – aki végig agresszíven viselkedett és azzal fenyegetőzött, hogy „megütik a bokájukat”, ha intézkedni mernek vele szemben – az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján foganatosított ruházatátvizsgálat, majd a vele lévő gyermeke hazaszállítását követően előállították a Rendőrkapitányságra, ahová * órákor érkeztek meg. A Panaszos az épület előtt többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó kiszállni a szolgálati gépkocsiból, ezért az intézkedő rendőrök az erre történt előzetes figyelmeztetést követően, az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert alkalmaztak vele szemben oly módon, hogy a karjánál fogva kiemelték a gépkocsiból és bekísérték a Rendőrkapitányság épületébe. A testi kényszer alkalmazása * órától * óráig tartott. A Panaszos elfogására és előállítására a rendőri jelentésben foglaltak szerint az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján – szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérés miatt – került sor.

A fent ismertetett tényállás alapján megállapítható, hogy a Panaszossal szemben mind a garázdaság bűncselekmény, mind a súlyos testi sértés bűncselekmény kísérlete elkövetésének gyanúja fennállt. Az előállításra – mint azt állásfoglalásában a Panasztestület is megállapította – nem a bűncselekmény elkövetésén való tettenérés, hanem az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja, azaz a bűncselekmény elkövetésének gyanúja szolgáltatott megfelelő jogalapot.

A személyi szabadság korlátozása a további adatgyűjtés, illetve az elsődleges nyomozati cselekmények foganatosításának szükségességére tekintettel az Rtv. 15. §-a alapján arányos volt, amivel említett állásfoglalásában a Panasztestület is egyetértett.

A jogi képviselő által előadottak szerint a Panaszost a rendőrségi előállítóban másnap reggel * és * óra közötti időpontig várakoztatták, az ügyével ez idő alatt érdemben nem foglalkoztak, ezért előállítása szükségtelenül elhúzódott.

A Panaszos előállítása *-n * órától *-é * óráig tartott. A rendelkezésre álló rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy az előállítás időtartama alatt az alábbi cselekmények foganatosítására került sor:

- * – a Panaszos intézkedés alá vonása, igazoltatása, ruházatátvizsgálása, gyermekének hazaszállítása;
- * – a Rendőrkapitányságra történő megérkezés;
- * – a Panaszos elhelyezése az előállító helyiségben;
- * – ujjnyomat rögzítése;
- * – tenyérszámjegyzés rögzítése;
- * – a Panaszos gyanúsítottként történő kihallgatása;
- * – a Panaszos szabadítása.

A Panaszos előállításának időtartamát 4 órával, *-n * óráig meghosszabbították.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Panaszos személyi szabadsága 10 órán keresztül volt korlátozva. Ezen időtartam alatt sor került igazoltatására, ruházatának átvizsgálására, gyermekének hazaszállítására és a rendőri intézkedés dokumentálására – az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés elkészítésére, a Panaszos, mint személyi szabadságában korlátozott személy jogairól és kötelezettségeiről történő tájékoztatására és az előállítás időtartamáról szóló igazolás kiállítására –, ugyanakkor az is megállapítható, hogy a Panaszos személyét érintő eljárási cselekmény körülbelül hét-nyolc órán keresztül nem történt.

Tekintettel arra, hogy az előállítással a Panaszos személyi szabadságának korlátozására került sor, indokolt lett volna a kihallgatását rövidebb időn belül végrehajtani. Az Rtv. lehetőséget teremt az akár 12 órán át tartó előállításra is, azonban a személyi szabadság – az arányosság követelményét figyelembe véve – csak a szükséges ideig korlátozható.

A panasznak az előállítás aránytalanul hosszú időtartama tekintetében – a Panasztestülettel egyetértve – helyt adok.

2.) Az előállítás időtartamának meghosszabbítása

A rendőrség szolgálati szabályzatról szóló 30/2013. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 30. § (4) bekezdése szerint „*Ha az előállítás időtartamának az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerinti meghosszabbítása válik szükségessé, ennek tényét és időtartamát a fogvatartottal – a személyi szabadság korlátozása 8. órájának lejártát megelőzően – szóban közölni kell, és a meghosszabbítás tényét, okát, időtartamát, illetve annak közlését az előállításról készült jelentésben, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni.*”

A jogi képviselő előadta, hogy az Rtv. rendelkezése értelmében az előállítás időtartama főszabály szerint 8 órán át tarthat, azonban a Panaszos esetében ez az időtartam hosszabb volt, 10 óra. A jogi képviselőnek nincs tudomása arról, hogy a rendőri szerv vezetője meghosszabbította volna az előállítást, és ha igen, azt milyen indokkal tette.

Az előállítás időtartamának meghosszabbítása az elfogás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésen került rögzítésre. A kézzel írt záradék tartalma szerint az előállítás időtartamát négy órával meghosszabbították, amelynek vége így * órára módosult, a meghosszabbítására vonatkozó közlés pedig * órakor hangzott el. A *-n kelt záradékot a Rendőrkapitányság bélyegzőjével és aláírással látták el.

Az előállítás meghosszabbítása kapcsán megállapítható, hogy az erről szóló záradék nem tartalmazza, hogy annak elrendelése konkrétan milyen okból vált szükségessé, holott ezt a Szolgálati Szabályzat 30. § (4) bekezdése kifejezetten előírja, és arra vonatkozóan az előállítás időtartama alatt foganatosított cselekményekből sem vonható le következtetés.

A Panasztestület állásfoglalásában kifejtette, hogy az előállítás meghosszabbításáról szóló szóbeli közlés megtörténte nem került dokumentálásra a Panaszos aláírásával igazoltan, ezért ezen „mulasztás” miatt indokoltnak látta megállapítani a Panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét is.

A Szolgálati Szabályzat 30. § (4) bekezdése az előállítás időtartamának meghosszabbításáról szóló szóbeli közléssel kapcsolatban csak azt az előírást tartalmazza, hogy a meghosszabbítás közlését „*az előállításról készült jelentésen, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni.*”. A Panasztestület álláspontjával ezért nem értek egyet, mivel a jogszabályban foglaltak alapján a Panaszos aláírásának hiánya nem jelentett mulasztást a szóbeli közlés megtörténtének dokumentációja terén, ami a hitelesített záradékban foglaltak szerint megtörtént.

A fentiek alapján az előállítás időtartama meghosszabbításának elmulasztása miatt tett panaszt elutasítom, míg a hosszabbítást szükségessé tevő ok dokumentációjának hiánya tekintetében a panasznak helyt adok.

3.) Az előállításról szóló igazolás tartalma

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint „*Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.*”.

Az Rtv. 93. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „*A Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított húsz napon belül lehet előterjeszteni.*”.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdésének második mondata alapján: „*Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.*”.

A Szolgálati Szabályzat 5. § (6) bekezdése szerint „*A rendőr az Rtv. V. Fejezetében foglalt intézkedését vagy az Rtv. VI. Fejezetében foglalt kényszerítő eszköz alkalmazását követően az Rtv. IX. Fejezetében meghatározott panasz lehetőségéről szóló tájékoztató keretében felhívja az intézkedés alá vont személy figyelmét a panasz előterjesztésének határidejére is.*”.

A jogi képviselő előadta, hogy az igazoláson helytelenül szerepel az előállítás kezdőnapja, és azon még mindig a Panasztestülethez való fordulás korábbi, 8 napos határideje van feltüntetve az új, 20 napos határidő helyett, amelynek a kijavítását kérte.

Az előállításról szóló igazolás tartalma szerint a Panaszos előállítása „* év *hónap *nap * óra * perctől * év * hónap * nap * óra * percig” tartott. Az igazolás a keltezés alapján *-n lett kiállítva, ezért – mint azt a jogi képviselő is megállapította – az előállítás kezdő időpontja az elírás ellenére logikusan kikövetkeztethető.

A személyi szabadság korlátozásáról szóló jelentésben, valamint a parancsnoki kivizsgálásban foglaltak szerint a rendőrök az intézkedés befejezésekor az Rtv. 20. § (2) bekezdésének második mondata és a Szolgálati Szabályzat 5. § (6) bekezdése alapján a Panaszos részére szóban megfelelő tájékoztatást adtak a panasztétel lehetőségeiről.

Az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson a jogorvoslati határidőről szóló téves tájékoztatás nem eredményezte a Panaszos jogorvoslati jogának sérelmét, mivel abban az esetben, ha az igazoláson szereplő határidőn – azaz nyolc napon – belül terjeszti elő panaszát, úgy az intézkedés időpontjában hatályos törvényben megállapított húsz napos határidőt is szükségszerűen megtartja, ezért jogorvoslati kérelme kétség kívül határidőben előterjesztettnek minősül. A Panaszos a kérelem előterjesztésének határidejével kapcsolatban a megfelelő szóbeli tájékoztatást a rendőri jelentések szerint megkapta, amit az is alátámaszt, hogy panasz a hatályos Rtv.-ben meghatározott tágabb, húsz napos határidőn belül került előterjesztésre.

A fentiek alapján az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson szereplő adminisztrációs hiba, illetve tájékoztatás nem okozott a Panaszosnak jogsérelmet, ezért a panaszt elutasítom azzal, hogy a szükséges intézkedés megtörtént annak érdekében, hogy a jövőben kizárólag hatályos adattartalmú igazolás kerüljön kiállításra.

V.

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy a panasz alapjául szolgáló esetben nem történt tettenérés, ezért az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjára való hivatkozás a Panaszos előállításához nem biztosított kellő jogalapot, ugyanakkor a Panaszossal szemben a rendőrségi iratokban részletezett bűncselekmény gyanúja fennállt, így az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja az előállításra lehetőséget biztosított.

Mindemellett a Panasztestület az előállítást a helyszínen tapasztaltak, a tanúk által előadottak, továbbá a további bizonyítási cselekmények és az adatgyűjtés szükségességére tekintettel arányosnak is találta, ezért megállapította, hogy nem sérült a Panaszos személyes szabadsághoz való joga.

A Panasztestületnek a tettenérés kapcsán kifejtett álláspontjával, valamint az előállítás jogalapja és arányossága tárgyában tett megállapításával – mint azt a határozat IV. részének 1. pontja is tartalmazza – teljes mértékben egyetértek.

A Panaszos ugyanakkor beadványában az előállítás tényét és jogalapját nem sérelmezte. Tekintettel arra, hogy jelen panasz eljárás kérelemhez kötött, így a vizsgálat kizárólag a panaszban előadottakra terjedhet ki. A bíróság töretlen gyakorlata szerint (lásd: Fővárosi Törvényszék 20.K.33.505.2010. számú ítélete) a közigazgatási eljárás során az alperesnek – azaz jelen esetben az Országos Rendőr-főkapitányságnak – csak az a kötelessége, hogy a felperesi panaszban rögzítetteket vizsgálja, és ebben a körben jogszabályi hivatkozással alátámasztottan érdemben állást foglaljon.

Az előállítás jogalapjának vizsgálatát a Ket. 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján – kérelem hiányában – ezért mellőztem.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pontja és (2) bekezdése, valamint 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20. § (2) bekezdése, 33. § (3) és (4) bekezdései, a 92. § (1) és (3) bekezdései, 93. § (1) bekezdése és a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a rendőrség szolgálati szabályzatról szóló 30/2013. (IX. 22.) BM rendelet 5. § (6) bekezdése, valamint 30. § (4) bekezdése.

Budapest, 2015. szeptember 18.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**